

Natuur, perfect om lekker in te crossen

Uitgelaten jongeren op een ATB, waarom zou je die weren uit het natuurgebied?

▶ Jongeren willen niet wandelen, maar wel sporten in de vrije natuur.

▶ Maar dan moeten we mountainbikende jongeren toelaten in natuurgebieden.

DOOR THOMAS VAN SLOBBE

Jongeren hebben niets met de natuur. Meer dan de helft van de jongeren gaat nooit naar een natuurgebied, park of dierentuin volgens de brochure Vrij spel voor het spelbos van Stichting Recreatie, Kennis en Innovatiecentrum en Staatsbosbeheer. Onderzoekster van het Wageningen Universiteit en Researchcentrum Janna Verboom spreekt zelfs van een 'time-out van de natuur' als het gaat om de natuurbeleving bij jongeren.

Voor een wandeling in de bossen hebben we het te druk, zeggen jongeren als we daar-naar vragen. Hoe an-

ders is dat met sport. Voor sporten maak je tijd, zeggen ze. En ja, dat doen ze liever buiten in de natuur, dan in een drukke stad of in een zwerterige hal. Stadsjongeren hechten aan de frisse lucht en de vrijheid die met buitensporten samengaan.

De relatie tussen sport en natuur wordt echter binnen de natuurbeleving zelden gelegd. Buitensporters worden vaak eerder als ordeverstoringers dan als natuurfiebers ervaren. Binnen beperkte, strikt gereguleerde omstandigheden, worden hier en daar wat activiteiten toegestaan. Zo heeft Staatsbosbeheer verspreid over haar natuurgebieden in heel Nederland enkele fietsroutes voor All Terrain Bikes (ATB's) uitgezet en bij een aantal van haar bezoekerscentra faciliteiten voor kanoverhuur gereëaliseerd. En Natuurmonumenten is betrokken bij de organisatie van diverse hardloopevenementen op haar terreinen.

Maar de meeste jongeren zitten helemaal niet te wachten op dergelijke

gereguleerde mogelijkheden voor buitensport. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau is het bij uitstek de vrije, niet-gereguleerde buitensportbeoefening waar jongeren voor kiezen.

Natuurbeheerders schrikken daarvoor terug. Veel boswachters hebben er een dagtaak aan om mountainbikes uit 'hun' gebieden te weren en versperren fietsers de weg met subtiele hekjes en takken over paden. Daar toe hebben ze zelfs speciale houten 'sluishekjes' ontwikkeld, waar je je als voeganger doorheen kan wurmen, maar waar je met een fiets (of paard of kinderwagen) met geen mogelijkheid meer langs komt.

Soms gebeurt dit uit terrechte zorg voor kwetsbare ecosystemen en zeldzame, vaak schuwe diersoorten. Iedereen zal begrijpen dat men in rustgebieden voor grootwild niet ongelimiteerd met allerlei activiteiten aan de gang kan gaan.

Maar ook in die gebieden die slechts een zee beperkte, nauwelijks

kwetsbaar te noemen, ecologische waarde hebben, zoals veel bosgebieden om en nabij steden, houdt men vast aan regelgeving en regulering. Jongeren, die op een sportieve, ongebonden manier de natuur willen beleven, worden bijna gewoontegetrouw uit bos en hei geweerd.

„Regelgeving benadrukt de waarde van een gebied”, zei de heer Raaphorst, tot voor kort directeur Natuur van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, me ooit. „Als er geen bordjes met regels bij natuurgebieden staan, verlieten mensen uit het oog dat ze een waardevol gebied betreden.”

Je zou er door uit het oog verliezen hoe gevarieerd en mooi de natuur in ons land is. Je kunt er zoveel doen: hardlopen, mountainbiken, vrijen, bomen klimmen, bramen eten, jubelen, mediteren, vogels spotten, paardrijden, schaatsen, studeren, picknicken, slapen, sterren kijken, sporen zoeken, dwalen, verdwalen, bloemen plukken, tekenen, dromen,

zingen, en – als de winter eenmaal doorzet – langlaufen, sleeën en schaatsen. De natuur is één groot feest.

Maar wat staat er anno 2008 op de meeste bordjes bij de ingang van natuurgebieden? 'Vrij wandelen is toegestaan'. Wellicht verklaart deze onderwijseter en wel heel erg eendimensionale inperking van natuurbeleving – het beeld van de ordelijke, traditionele zondagmiddagwandeling als opmerste vorm van natuurgenot – waarom veel jongeren weinig met natuur zeggen te hebben.

Gelukkig neemt de natuur soms zelf het heft in handen. Op prachtige winterdagen ligt het land er zo mooi bij dat we met ons allen wel naar buiten moeten gaan. Dan overstemt de lokroep van het ijs, met groot gemak, iedere regelgeving in natuurgebieden. Als is het maar voor even...

Thomas van Slobbe is directeur van de Stichting WAARde, een denktank binnen de natuurbeweging